

Ҳамиджон ЎТАНОВ

**ОТАМ
ХОТИРАСИГА**

(Шеърлар, тўртликлар)

«Andijon nashriyot-matbaa» OAJ.

2008

34(59)6-5

Адабий – бадиий нашр.

«Отам хотирасига». Шеърлар, тўртликлар. 32 бет

Ю 34691
091

Мазкур тўпламдан ижодкор журналист Ҳамиджон Ўтановнинг сўнги йилларда битилган шеър ва тўртликлари жой олган. Улар содда, халқона тил ва услубда битилган бўлиб, шеърят мухлисларига манзур бўлади, деб ўйлаймиз.

ISBN 978-9943-331-18-1

© Ҳамиджон Ўтанов, 2008.

© «Andijon nashriyot-matbaa»
ОАЖ, 2008.

2008/01 А5914	Alisher Navoiy nomidagi O'zbekiston Milliy
------------------	--

ОНА СОҒИНИБ КУТАДИ

Дўстинг сендан нима кутади?
Ёринг сендан нима кутади?
Шогирдингчи, ўйлаб кўрдингми?
Болаларинг нима кутади?

Билки ҳамма манфаат кутади,
Фақат меҳрибон, ёлғизинг онанг,
Қувончлар-ла кўп соғиниб кутади,
Қўлида борини тутди...

* * *

УМР ЎТМОҚДА

"Кенжа қизинг онангга ўхшайди", дейишади,
Онажон Сизни ўн уч йилдан буён кўрмайман.
Ғам, алам, соғинч менга тинчлик бермайди,
Кўришамизми қиёматда, шуни ўйлайман.

Ўн уч йил ҳаётда қолдирди яхши-ёмон из,
Ғафлатда қолдириб отам ҳам дунёни тарк этди.
Онажон туну кун ҳамиша ҳаёлимда сиз,
Соғинч, ўкинч, умид билан ҳаётим ўтди.

Ҳаётда қоқилдим, хато қилдим, нодонлар кўп,
Хато қилишимни кутиб устимдан кулди.
Сизни соғиндим, оҳ онажон, ташвишларим кўп,
Умрим ўтмоқда: ғам билан қувонч олишади.

ОТАМ ХОТИРАСИГА

Ҳар сўзи тиллога тенг отажоним,
Ширин сўзим, қадрдоним отажоним.
Сиздан бошқа йўқдир бир меҳрибоним,
Отажоним, жонажоним йўқ бугун.

Дийдорингизга тўйиб боқай десам,
Қалбимдаги дардимни айтай десам,
Сизни тополмасман бошимни тошларга урсам,
Отажоним, жонажоним йўқ бугун.

Дўстим деганлар мени сотди-ку, оҳ,
Ғанимим ошкора тош отди-ку, оҳ,
Бу зил тошлар кўксимга ботди-ку, оҳ,
Отажоним, жонажоним йўқ бугун.

Ёшлигим ортда қолди, кексайдим мен,
Болам дедим, оилам дедим, хоридим мен,
Бугун хаста кўнгил, бечораман мен,
Отажоним, жонажоним йўқ бугун.

ЯХШИЛАР

Кийимим янги бўлмаса ҳам,
Қўлим ёлчиб пул кўрмаса ҳам,
Кўчамда байрам бўлмаса ҳам,
Одамлар назаридан қолмай.

Аҳмоқ устимдан кулса, кулсин,
Душманим кўп, ўлимим кутсин.
Дарду алам бошимга етсин,
Одамлар назаридан қолмай.

Омад мендан юз ўгирса хўп,
Жоним роҳатда ўтмаса хўп.
Бу дунёда яхшилар кўп,
Яхшилар назаридан қолмай.

ЭЙ, ГУМРОҲ!

Қорани оқ, оқни қора дейсан,
Ҳалол қолиб, ҳаромни ейсан.
Пасткашни мақташ сенинг шиоринг,
Ҳаром ботқоққа қурилган уйсан.

Салом берсалар алиқ олмайсан,
Арзларига ҳеч қулоқ солмайсан.
Ҳаволанган бурнинг осмонда-я,
Гўё дунё сеники, ўлмайсан.

Аҳилликни сен ҳеч кўролмадинг,
Бахилликни сен ҳеч қўёлмадинг.
Беғуноҳларни гуноҳкор қилиб,
Ёмонни ёмонсан деёлмадинг.

Қўл остингдагиларни ранжитарсан,
"Катта"ларга таъзимлар қиласан.
Ҳаром-ҳалолни билмаган нодон,
Бир кун разолат ботқоғига ботасан.

Кеча-кундуз тинмай шароб ичдинг,
Гуноҳ билан доим бирга ётдинг.
Охиратни ўйламай, эй гумроҳ,
Ҳатто билинтирмай дўстингни сотдинг.

МАККОРА АЁЛ

Яхшиликни раво кўрмайди,
Ваъдасига вафо қилмайди,
Фақат ўз тинчини ўйлайди,
Вафоси йўқ, маккора аёл.

Қўли эгри, бежо турар,
Одамларга қилар кўп зарар,
Доим хасад билан юрар,
Вафоси йўқ, маккора аёл.

Шайтонга ҳам дарс беради,
Инсонлардан меҳрин аяйди,
Эҳсон деса жони чиқади,
Вафоси йўқ, маккора аёл.

Жаҳли чиқса дод солади,
Ҳар қаёққа от солади,
Юрагингга бод солади,
Вафоси йўқ, маккора аёл.

Эзгуликни кўролмайди,
Чин дилдан ҳеч кулолмайди,
Тўғри йўлдан юроямайди,
Вафоси йўқ, маккора аёл.

ИМОНИ ЙЎҚ ОДАМЛАР

Шайтонга дўст одамлар,
Ароқ ичиб одимлар.
Улфатлари "мадам"лар,
Имони йўқ одамлар.

Тўғри сўзни билмайди,
Назарига илмайди.
Арзга қулоқ солмайди,
Имони йўқ одамлар.

Бундай одам биттамас,
Яхшига ҳеч ўхшамас.
Ёмонликдан тўхтамас,
Имони йўқ одамлар.

Жанозага бормайди,
Маракадан қолмайди.
Қорни сира тўймайди,
Имони йўқ одамлар.

Доим игво тўқийди,
Яна намоз ўқийди.
Жонингни хўп қийнайди,
Имони йўқ одамлар.

ЁМОН БИЛАН ЮРСАНГ...

Бахри-дилинг очилмайди,
Яхши дўстлар топилмайди,
Ота-онанг рози бўлмас,
Ёмонларга ошно бўлсанг.

Ғалингдан ҳато топади,
Яхши ишингни ёпади,
Ўрингга тошлар отади.
Ёмонларга ошно бўлсанг.

Ёмонликни раво кўради,
Йиқилсанг-да кулиб туради,
Бир кун сенга-да тошлар отади,
Ёмонларга ошно бўлсанг.

Ҳамид балога қолмагин,
Худодан жазо олмагин,
Қуруқ тухматга қолмагин,
Ёмонларга ошно бўлсанг.

ФАРЗАНДСИЗЛИК ҲАММАДАН ЁМОН

(Тирноққа зор отанинг армони)

Умр ўтди, ёшим ҳам бир жойда,
Осмон қадар орзуларим ҳаёлимда
Бечораман, жойим менинг пойгакда,
Фарзандсизлик оғир экан жуда.

Тўйга борсам бошим кўтаролмасман,
Юзим сўлгин, хаста каби ўтираман.
Қачон мен ҳам элга дастурхон ёзаман,
Фарзандсизлик оғир экан жуда.

Ўлсам чироғимни ким ёқади,
Минг афсус, умр сувдек оқади.
Мендек хаста дил кимга ёқади,
Фарзандсизлик оғир экан жуда.

Беками кўстнинг армони борми?
Мендек бечора дунёда борми?
Ўғил-қизи йўқ шунчалар хорми?
Фарзандсизлик оғир экан жуда.

Ёшим ўтиб бормоқда, қаридим,
Фарзанд кута-кута хоридим.
Бир қаламқошнинг суйгани эдим,
Фарзандсизлик оғир экан жуда.

Кишининг солиҳ фарзанди бўлсин,
Кўзининг нури, дилбанди бўлсин.
Фарзандсиз дунёда қандайин юрсин,
Фарзандсизлик оғир экан жуда.

Эй Оллоҳ! Бу нима кўргулик?!
Ғарибга бўлди-ку, бўлгулик.
Ўлсам, фарзандим йўқ отам дегулик,
Фарзандсизлик оғир экан жуда.

Мен севган ёргинам хор бўлди-ку,
Биргина тирноққа зор бўлди-ку.
Кенг дунё биз учун тор бўлди-ку,
Фарзандсизлик оғир экан жуда.

ТОЗАГУЛЖОН ЙИГЛАМА

Тозагулжон йиғлама,
Ўз жонингни қийнама.
Дадам йўқ деб қизгинам,
Жийдамосор бўйлама.

Тозагулжон, Тозагул,
Ғам-аламдан сўйлама.
Сенга дугона булбул,
Тозагулжон йиғлама.

Тозагулжон йиғлама,
Мозоримга бўйлама.
Йиғлаб сенга шерикдир,
Осмондаги оймома.

Тозагулжон, Тозагул,
Юрагимни тиглама.
Соғинганда дадангни,
Жудоликни ўйлама.

Бахтли кунлар келади,
Қалбинг нурга тўлади.
Бахтинг бир кун кулади,
Тозагулжон йиғлама.

ҚАЙНОНА

(Ҳазил)

Султон она қайнона,
Юришлари мастона.
Келинлари зир титрар,
Уйида султон она.

Султон она бевадир,
Атлас кўйлак киядир.
Келинларга паст кўйлак
Фақат ўзин суядир.

Султон она қаттиққўл,
Яхшиликка йўқдир йўл.
Келинлари бағри қон,
Кечалари ёстик хўл.

Келинларни қийнайди,
Ўзи танҳо ўйнайди.
Келинларга кун бермай,
Ёмонликни ўйлайди.

Султон она мош емас,
Келинларин ёш демас.
Улар гўзал бўлса ҳам,
Асло қалам қош демас.

Ўғиллари пастадир,
Келинлари хастадир.
Султон она осмонда,
Кўнгиллари ошдадир.

Султон она ош ейди,
Келинлари тош ейди.
Муросою мадора,
Кўнмаса у бош ейди.

Қизларига меҳрибон,
Куёвларга шараф-шон.
Кунаро зиёфатдир,
Келинларга қаттиқ нон.

Султон она суймайди,
Зугумини қўймайди.
Келин бечоралар ҳеч,
Қовоғини уймайди.

Пулни сақлар сандиқда,
Келинлари андуҳда.
Юз сўм сўраб қўйсалар,
Дер у: «Пул йўқ, гап уқда».

Султон она саксонда,
Саксон ёш шараф-шонда.
Мақсади юзга кириш,
Кўришайлик ўшанда.

ПУЛ ҲАКИДА

(Ҳазил)

Ишларимдан омад кетар,
Улфатларим боқмай ўтар.
Ўйлай-ўйлай бошим қотар,
Сен бўлмасанг ёнимда пул.

Хотин кетар уйи томон,
Холим бўлар жуда ёмон.
Бора-бора рангим сомон,
Сен бўлмасанг ёнимда пул.

Касал бўлсам доктор қочар,
Ўристонлар қучоқ очар.
Душманларим тупроқ сочар,
Сен бўлмасанг ёнимда пул.

Ариғимдан сувлар оқмас,
Ака-укам менга боқмас.
Сўзларим ҳеч кимга ёқмас,
Сен бўлмасанг ёнимда пул.

Чойхонада ўтирмайман,
Ишларимни битирмайман.
Қаймоққа қўл ботирмайман,
Сен бўлмасанг ёнимда пул.

Бола-чақам ош емайди,
Кенжатоим гўшт демайди,
Қайнотам ҳам ғам емайди,
Сен бўлмасанг ёнимда пул.

Остонадан ўтолмайман,
Қиттак-қиттак отолмайман.
Хотинни ҳам сўколмайман,
Сен бўлмасанг ёнимда пул.

ОҚГУЛ

Оқгул, Оқгул, оппоққинам,
Дўндиққина, юмшоққинам,
Оқ юзли ҳам соҳибжамол,
Гоҳ ғамгин, гоҳ қувноққинам.

Оқгул, Оқгул, ширингинам,
Сенда йўқдир ҳеч бир гинам,
Сени келин қиламан деб,
Жони ҳалак онагинам.

Оқгул, Оқгул, оппоққинам,
Гоҳ ғамгин, гоҳ қувноққинам.
Сен давлатим, бойлигимсан,
Оппоққина қаймоққинам.

2008/01 A5914	Alisher Navoiy nomidagi O'zbekiston M
------------------	---

СЕНГА ЁҚҚИМ КЕЛАДИ

Шовуллаган анҳорингда оққим келади,
Юзингга тўйиб-тўйиб боққим келади.
Ойсан, гулсан, зебосан, менга ёқасан,
Не қилай, мен ҳам сенга ёққим келади.

Ойсан, гулсан, зебосан - боққим келади,
Томирингда қон бўлиб оққим келади.
Бедаво кўнглим сен - гулзебога тушди,
Кўксингда ишқ оловин ёққим келади.

Оқ олмани силкидим узоққа тушди,
Ҳаёлларим қуш каби минг ёққа учди.
Оқ олмани оқ билак ушлаб туради,
Шу оқ олмадек жоним тузоққа тушди.

Осмонингда чақнаган қуёшинг бўлай,
Тунларингда ёруғ юлдузинг бўлай.
Жоним керак бўлса ёр, ханжарингни ол,
Майли, розиман гўзал, қўлингга ўлай.

Не бўлса қилай, сенга ёққим келади,
Юзингга тўйиб-тўйиб боққим келади.

ТОҲИР АРМОНИ

Сенга муносиб бўлолмадим,
Кўнглингга йўл топаолмадим.
Ўзим - Тоҳир, дардим оғир,
Зухрога мос бўлолмадим.

Ўл дедилар ўлолмадим,
Кул дедилар кулолмадим.
Зухро қизга ошиқ бўлиб,
Афсус, висолига етолмадим.

Дарёларда оқиб кетдим,
Хон қизига ёқиб кетдим.
Хон қизига кўнглим йўқдир,
Зухро дея ўтиб кетдим.

Азобларга дучор бўлдим,
Зухрога кўп интизор бўлдим.
Қоработир деганларга,
Шафқат билмас қаҳр бўлдим.

Зухрогулга кўнолмадим,
Ёлғизликка кўнолмадим,
Зухро юлдуз узоқ экан,
Кўлим чўзиб етолмадим.

БОЙ ОТАНГГА ҚУЛ БҰЛАЙИН

(Ҳазил)

Қўлингда мен гул бўлайин,
Ёниб-ёниб кул бўлайин.
Бир қиё боқсанг жоним мен,
Бой отангга кул бўлайин!

Сенсиз дунё тор бўлди-ку,
Сочинг қили дор бўлди-ку,
Жамолингни бир кўришга,
Ҳаридоринг зор бўлди-ку.

Меҳр кутиб дилим толди,
Юрак тўла сўзим қолди.
Мен ошиққа раҳм қилгин,
Сен гўзалда кўнглим қолди.

Қўлингда мен гул бўлайин,
Ёниб-ёниб кул бўлайин.
Бир қиё боқсанг жоним, мен,
Бой отангга кул бўлайин!

ҚИЗИЛ КҮЙЛАК

(Халқ ӱйлида)

Қизил кӱйлак киясан,
Юрагимни ёқасан.
Ҳар замонда бир боқиб,
Ипсиз боғлаб кӱясан.

Қизил кӱйлак киймагин,
Юрагимни ӱймагин.
Ёш кӱнглимни чӱктириб,
Уволимга қолмагин.

Қизил кӱйлак кимда бор,
Гӱзал жонон сенда бор.
Гӱзалларнинг гӱзали
Бӱлай сенга ӱзим ёр.

Қизил кӱйлак киясан,
Юрагимни ёқасан,
Ҳар замонда бир боқиб,
Ипсиз боғлаб кӱясан.

КУТАМАН

Гуллар очилса чаман,
Муҳаббатни кутаман.
Гар келмаса у гўзал,
Яна қонлар ютаман.
Ёрга етар кун борми:
Ўшал дамни кутаман!

Билмай кўнгил қўйибман,
Бевафони севибман.
Шу гўзалнинг ишқида,
Тоғу тошлар кезибман.
Ёрга етар кун борми?
Ўшал дамни кутаман!

Ёрни кутсам кўксимга,
Тоғнинг тоши ботади.
Ёр кўчасидан ўтсам,
Отаси тош отади,
Ёрга етар кун борми?
Ўшал дамни кутаман!

Ойга қараб бораман,
Ёрга кўнгил ёраман.
Ул пари қиё боқмайди,
Ишқида девонаман.
Ёрга етар кун борми?
Ўшал дамни кутаман!

Муҳаббатга етмадим,
Ўзга ёрга кетмадим.
Муҳаббатнинг боғида,
Боғбон бўлиб ўтмадим.
Ёрга етар кун борми?
Ўшал дамни кутаман!

ГУЛ БОРМИ?

Гул бормиё, гул борми?
Тоққа ёққан қорми?
Ёри ўлмаган ким бор,
Ёлғизга ҳам кун борми?

Гул бормиё, гул борми?
Мўмингина ёр борми?
Бевафони севмагин,
Унда чин кўнгил борми?

Гул бормиё, гул борми?
Дарди йўқ бир дил борми?
Гул ишқида куймаган,
Оҳ, битта булбул борми?

КУЙГАНМАН

(Ҳазил)

Бой қизини севганман,
Камбағалман, суйганман.
Мен ғарибга ким куяр,
Бу ҳаётдан куйганман.

Камбағалнинг бўзи бор,
Вафосию қатъий сўзи бор.
Камбағалга қиз бермас,
Бой отанинг аҳди бор.

Бой қизини бермади,
Ўзига тенг кўрмади.
Қизи мени севса ҳам,
Ота рози бўлмади.

Бир кўришда севганман,
Камбағалман, суйганман.
Мен ғарибга ким куяр,
Бу ҳаётдан куйганман.

ОҚ УЙИМ, ОППОҚ УЙИМ

(Ҳазил)

Оқ уйим, оппоқ уйим,
Ёрсиз қоронғу уйим.
Оқ уйимга келмади,
Мен суйган узун бўйим.

Узун бўйли ёргинам,
Қўлимдадир торгинам.
Сенга айтар сўзим бор,
Қулоқ тутгин жонгинам.

Кеча-кундуз ўй бўлди,
Ахир бир кун тўй бўлди.
Узун бўйли ёргинам,
Оқ уйимга ой бўлди.

МАЖНУНТОЛ

Сой бўйида ўлтириб
Сочларингни ёёсан.
Сочларингни ушласам,
Нега сен уёласан.

Сочларинг толим-толим,
Сойнинг суви лиммо-лим.
Сочларингни ўйнайди,
Майин шаббодалар гўзалим.

Эй мажнунтол, мажнунтол,
Гапларимга қулоқ сол.
Мен кетяпман узоққа,
Мажнунтолим яхши қол!

Нозик соҳибжамолим,
Сочларинг толим-толим.
Мени кутгин, келаман,
Севгилим, мажнунтолим!

КЕРИК ҚИЗ

Оқ ўрик, оппоқ ўрик,
Бой қизи бирам керик.
Ўзи оқбилак ойим,
Онаси ундан керик.

Бой қизин йўлин тўсдим,
Ахир мен уни севдим.
Севгимни изҳор қилиб
Ўзим бир қарич ўсдим.

Оқ ўрик, оппоқ ўрик,
Дардимга бўлгин шерик.
Ўша керик қиз менга
Бир умр бўлсин шерик.

ТЎРТЛИКЛАР

Яхши раҳбар эл оғзидан тушмайди,
Ранги рўйидан ҳам сира тушмайди,
Порахўрнинг ишдан кетгани рост,
Бил, соғ олма шоҳидан тушмайди.

Ит қопди деб уни урма,
Ит ит-да, ёнида турма.
Ёмон одам ҳам ит, билсанг,
Қўй "итга" ит бўлиб хурма.

Бошимга қора кун тушганда чироғим, қизим,
Ғам-аламларга қарши турган яроғим, қизим.
Ётиб қолганимда бошимда парвона бўлар,
Умр дарахтимдаги узилмас япроғим, қизим.

Тўлин ойга ўхшайди юзинг,
Ҳам қошинг, қорадир кўзинг.
Хатто мен учун қадрлидир,
Тупроқдаги оёқ изларинг.

Оҳ, бир яхши аёлни учратсам дейман,
Эл аро обрўйимни оширса дейман.
Эй Худо ёмон хотинга йўлиқтирдинг-ку!
Шу сабаб, дунё тор, ич-этимни ейман.

Ғам-аламдан камбағалнинг боши чиқмайди,
Йиглайвериб кўзларидан ёши чиқмайди.
Неча ойлар бўлди, қозони сувда унинг,
Берай деса қўшнисига оши пишмайди.

Таъначининг ёғидан, дўстимнинг таёғи яхши,
Кўчадаги гўзалдан, ёримнинг бўёғи яхши.
Яхшиликни пулга сотган бойнинг оппоқ нонидан,
Ҳалол, беминнат қора нонимнинг увоғи яхши.

Бахил саҳий бўлмаган,
Бировга яхшилиқ қилмаган.
Бу жаҳолат тўла дунёда,
Яхши одам бахтли бўлмаган.

Илон кундуз юролмайди,
Ўғри тўғри бўлолмайди.
Зиқна, бахил, очкўз кимса,
Инсонга дўст бўлолмайди.

МУНДАРИЖА

1. Она соғиниб кутади.....	3
2. Умр ўтмоқда.....	3
3. Отам хотирасига.....	4
4. Яхшилар.....	5
5. Эй, гумроҳ!.....	6
6. Маккора аёл.....	7
7. Имони йўқ одамлар.....	8
8. Ёмон билан юрсанг.....	9
9. Фарзандсизлик ҳаммадан ёмон.....	10
10. Тозагулжон йиғилма.....	12
11. Қайнона.....	13
12. Пул ҳақида.....	15
13. Оқгул.....	17
14. Сенга ёққим келади.....	18
15. Тоҳир армони.....	19
16. Бой отангга қул бўлайин.....	20
17. Қизил кўйлак.....	21
18. Кутама.....	22
19. Гул борми.....	24
20. Куйганман.....	25
21. Оқ уйим, оллоқ уйим.....	26
22. Мажнунтол.....	27
23. Керик қиз.....	28
24. Тўртликлар.....	29

Отам хотирасига. Шеърлар, тўртликлар.
«Andijon nashriyot-matbaa» ОАЖ. 2008 йил.

Муҳаррир:	Ф. Ибайдуллаев.
Тех. муҳаррир:	М. Мирзакаримова.
Мусаввир:	С. Жўраева.
Мусахҳиҳ:	Н. Юлдашева.
Саҳифаловчи:	Д. Бозорбоев.

Теришга 20.04.2008 йилда берилди. Босишга 11. 07. 2008 йилда топширилди. Бичими 70x108 $\frac{1}{32}$. 1,0 босма тобоқ. «Panda Bukvar UZ» гарнитураси. Букортма № 001596. Тиражи 500.

Босмахона манзили: Андижон шаҳри,
Навоий шоҳқўчаси, 71-уй.